

Sygn. akt VI U 1530/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołań : **T. C. i (...) (...)**

Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 czerwca 2015 r., znak:(...)

w sprawach : **T. C. oraz (...)**

(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż T. C. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 15 września 2014 r.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1530/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.), stwierdził, że T. C. jako pracownik u płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 15 września 2014 r. Przedmiotowa decyzja wydana została na skutek przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z płatnikiem i ubezpieczonym, celem potwierdzenia zasadności zgłoszenia w/w do ubezpieczeń od dnia 15 września 2014 r. Zdaniem organu rentowego stosunek pracy pomiędzy wymienionymi stronami nie został faktycznie nawiązany, gdyż ubezpieczony nie podjął pracy u płatnika od dnia 15 września 2014 r. Organ wskazał, że ubezpieczony pobierał w okresie od 15.09.2014 r. do 17.10.2014 r. wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, zaś w okresie od 18.10.2014 r. do 15.03.2015 r. pobierał zasiłek chorobowy. Natomiast

w okresie od 16.03.2015 r. do 30.04.2015 r. ubezpieczony wskazał okres nieobecności w pracy usprawiedliwionej bez prawa do wynagrodzenia lub zasiłku. Organ podniósł również, iż w dniu powstania obowiązku ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia tj. w dniu 15.09.2014 r. ubezpieczony miał orzeczoną niezdolność do pracy z powodu choroby na okres od 14.09.2014 r. do 31.10.2014 r. poświadczoną zwolnieniem lekarskim. Zdaniem organu rentowego, wobec faktu, że w umowie o pracę precyzyjnie określono datę rozpoczęcia pracy, tj. od dnia 15 września 2014 r., zaś ubezpieczony był w tym dniu niezdolny do pracy z powodu choroby, stosunek pracy między stronami nie powstał.

Odwołania od tej decyzji złożyli ubezpieczony T. C. i płatnik (...) S.A. z siedzibą w B..

Ubezpieczony T. C. w odwołaniu podniósł, iż od dnia 18 sierpnia 2014 r. pracował na terenie firmy (...) u podwykonawcy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa”, zaś z firmy (...) do firmy (...) przeszedł za porozumieniem stron. Tym samym ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu. Ubezpieczony dołączył do odwołania kopie dwóch umów zlecenia zawartych między nim a firmą (...) Sp. z o.o. Sp. k. na okres od 18 sierpnia 2014 r. do 13 listopada 2014 r. oraz na okres od 13 sierpnia 2014 r. do 13 listopada 2014 r.

Płatnik - (...)S.A. z siedzibą w B. - w swoim odwołaniu zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie prawa materialnego, tj. 26 Kodeksu pracy poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że nie doszło do nawiązania stosunku pracy między pracownikiem a pracodawcą w sytuacji, gdy w terminie określonym w umowie o pracę jako dzień rozpoczęcia pracy, pracownik jest niezdolny do pracy, podczas gdy stosunek pracy został faktycznie nawiązany w terminie określonym w umowie o pracę. Płatnik wniósł o zmianę decyzji w całości i stwierdzenia, że ubezpieczony podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 września 2014 r. Płatnik wskazał, że niezdolność ubezpieczonego do podjęcia pracy w dniu 15 września 2014 r. spowodowana była faktem, że w dniu 14 września 2014 r. uległ on wypadkowi.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ nadto wskazał, że w okresie umowy o pracę łączącej ubezpieczonego i płatnika (...) S.A. ubezpieczonego łączyły z firmą (...) Sp. z o.o. Sp. k. dwie umowy zlecenia obejmujące pokrywające się okresy od 18 sierpnia 2014 r. do 13 listopada 2014 r. oraz od 13 sierpnia 2014 r. do 13 listopada 2014 r. Organ wskazał, że w okresie niezdolności ubezpieczonego do pracy (od 18.10.2014 r. do 15.03.2015 r.) płatnik i ubezpieczony zawarli kolejną umowę o pracę na czas określony, obejmującą okres od 15.12.2014 r. do 30.06.2015 r., jednak ubezpieczony w dniu 16.03.2015 r. nadal nie podjął pracy, gdyż był nieobecny w pracy do 30 kwietnia 2015 r., a jego nieobecność była usprawiedliwiona, bez prawa do wynagrodzenia i zasiłku. W tym okresie ubezpieczony pobierał świadczenie rehabilitacyjne, które zostało mu przyznane na okres 6 miesięcy. Zdaniem organu rentowego zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazał, że między stronami nie doszło do nawiązania stosunku pracy, bowiem ubezpieczony był niezdolny do pracy i nie świadczył pracy.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

W dniu 12 września 2014 r. została zawarta umowa o pracę na okres próbny od dnia 15 września 2014 r. do dnia 14 grudnia 2014 r. pomiędzy ubezpieczonym T. C. a płatnikiem firmą (...) Spółką Akcyjną z siedzibą B.. Na podstawie powyższej umowy T. C. zobowiązał się do wykonywania pracy w wymiarze pełnego etatu na stanowisku ślusarza - spawacza za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 7,90 zł za godzinę. Przed podjęciem pracy w firmie (...) ubezpieczony pracował na terenie firmy (...) u podwykonawcy - firmy (...) Sp. z o.o. Sp. k. - na podstawie umowy zlecenia na stanowisku spawacza. Ubezpieczony był zatrudniony w firmie (...) Sp. z o.o. Sp. k. na podstawie umowy zlecenia z dnia 13 sierpnia 2014 r. zawartej na okres od dnia 18 sierpnia 2014 r. do dnia 13 listopada 2014 r., z tym że przed podjęciem zatrudnienia u płatnika – spółki (...) - ubezpieczony wypowiedział umowę zlecenia spółce (...). Ubezpieczony starał się o przyjęcie do pracy w firmie (...) S.A. będąc zatrudnionym w spółce (...). W dniu 26 sierpnia 2014 r. ubezpieczony złożył podanie o przyjęcie do pracy w spółce (...). Pracownicy firmy (...) posiadali wiedzę o kwalifikacjach ubezpieczonego, gdyż ubezpieczony pracował na terenie Pesa jako pracownik zatrudniony przez spółkę (...). Ubezpieczony T. C. posiada wykształcenie zawodowe w zawodzie ślusarz mechanik, uzyskał uprawnienia spawacza, ukończył kurs kierowcy wózków jezdniowych, pracował w latach 2007-2014 na stanowiskach

spawacza, ślusarza, monter, serwisanta centralnych układów mycia i pomp wysokociśnieniowych. Przed podjęciem zatrudnienia w Spółce (...) ubezpieczony odbył szkolenie wstępne BHP, szkolenie stanowiskowe, wstępne szkolenie przeciwpożarowe. W dniu 28 sierpnia 2014 r. odwołujący uzyskał zaświadczenie lekarskie od lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku ślusarza-spawacza. W dniu 14 września 2014 r. ubezpieczony doznał wypadku komunikacyjnego w B. w wyniku którego stał się niezdolny do pracy od dnia 14 września 2014 r. W okresie od 15 września 2014 r. do 17 października 2014 r. ubezpieczony pobierał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, a następnie od 18 października 2014 r. do 15 marca 2015 r. pobierał zasiłek chorobowy. W dniu 12 grudnia 2014 r. płatnik i ubezpieczony zawarli kolejną umowę o pracę na czas określony od dnia 15 grudnia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2015 r., na podstawie której ubezpieczony zobowiązał się do wykonywania pracy w wymiarze pełnego etatu na stanowisku ślusarza spawacza za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 7,90 zł za godzinę. Pracodawca, zatrudniając ubezpieczonego na kolejną umowę o pracę, miał nadzieję, że ubezpieczony wyzdrowieje i wróci do pracy. W dniu 13 marca 2015 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wnioski o świadczenie rehabilitacyjne, w wyniku którego lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 20 marca 2015 r. stwierdził, że stan zdrowia ubezpieczonego kwalifikuje go do ustalenia uprawnień do ww. świadczenia na okres 6 miesięcy. Ubezpieczony w okresie od 16 marca 2015 r. do 30 czerwca 2015 r. był nieobecny w pracy w powodu choroby, jego nieobecność została usprawiedliwiona przez pracodawcę i była niepłatna.

Dowód: akta rentowe; akta osobowe T. C.; akta sądowe o sygn. VII U 914/15; zeznania odwołującego T. C. – e-protokół k. 36 akt sądowych, zeznania pełnomocnika (...) S.A. M. T. - e-protokół k. 36 akt sądowych, zaświadczenie o zatrudnieniu z (...) Sp. z o.o. Sp. k. – k. 29 akt sądowych.

Sąd Okręgowy dał w pełni wiarę dokumentom zgromadzonym w toku postępowania dowodowego. W toku przeprowadzonego postępowania w sprawie nie pojawiły się żadne okoliczności, mogące podważyć autentyczność dopuszczonych dowodów z dokumentacji. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania ubezpieczonego T. C.. Zeznania te potwierdzone zostały dowodami z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego (nadesłanych do akt sprawy przez odwołującego się płatnika). Dowody te były spójne, kompletne, korelujące ze sobą wzajemnie .

Analiza materiału procesowego, ocena wyżej wymienionych dowodów, w tym zeznań ubezpieczonego prowadzi – w ocenie Sądu Okręgowego - do wniosku, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych niesłusznie zakwestionował nawiązanie stosunku pracy między stronami z uwagi na niezdolność ubezpieczonego do pracy z powodu wypadku komunikacyjnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U.2009.205.1585 z zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Na mocy art. 11 ust. 1 osoby te podlegają także obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, a na mocy art. 12 ust. 1 ubezpieczeniu wypadkowemu. Art. 13 pkt 1 przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Art. 8 ust 1 nakazuje za pracownika uważać osobę pozostającą w stosunku pracy. Art. 22 § k.p. precyzuje, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Do nawiązania stosunku pracy dochodzi poprzez zawarcie pomiędzy pracownikiem a pracodawcą umowy o pracę. Samo jednak zawarcie umowy o pracę nie jest wystarczające, jak bowiem jedynie rzeczywiste pozostawanie w stosunku pracy, daje podstawę do podlegania ubezpieczeniom. Pogląd ten nie budzi żadnych wątpliwości i znajduje potwierdzenie w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Czynność prawna jest nieważna, gdy jest sprzeczna z ustawą albo ma na celu jej obejście (art. 58 § 1 k.c.). Ponadto, nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor, a jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności (art. 83 § 1 k.c.). W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozor, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu

oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę, jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana, jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy (por. wyroki z dnia 4 lutego 2000 r., II UKN 362/99, OSNAPiUS 2001/13/449; z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 321/04, OSNP 2006/11–12/190 i z dnia 28 lutego 2001 r., II UKN 244/00, OSNAPiUS 2002/20/496). Przy czym nie tyle chodzi o pozorność oświadczenia woli w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. (względna), a więc ukrycie innego, rzeczywistego oświadczenia woli, co o pozorność bezwzględną, a więc złożenie oświadczenia woli dla pozorów, gdy strony w ogóle nie mają zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2000 r., II UKN 744/99, OSNAPiUS 2002/8/194). W takiej sytuacji w ogóle nie dochodzi do złożenia oświadczeń woli, a tym samym do nawiązania stosunku pracy, a jedynie do stworzenia pozorów jego nawiązania (do nawiązania fikcyjnego stosunku pracy, a raczej stworzenia fikcji jego nawiązania; por. wyroki z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997/15/275 i z dnia 23 marca 1999 r., II UKN 536/98, OSNAPiUS 2000/10/403).

Taka sytuacja zdaniem Sądu Okręgowego nie miała jednak miejsca w niniejszej sprawie.

W ustalonym stanie faktycznym sprawy między ubezpieczonym i płatnikiem składek doszło do skutecznego nawiązania stosunku pracy. Organ rentowy stanął na błędnym stanowisku, iż warunkiem ważności umowy o pracę jest zdolność pracownika do pracy. W zasadzie zaskarżona decyzja ZUS z dnia 1 czerwca 2015 r. w uzasadnieniu nie powoływała podstawy prawnej pozbawienia pracownika prawa do ubezpieczeń społecznych, a w toku procesu pełnomocnik organu rentowego przedstawiał analogiczną argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Przy czym organ rentowy nie wskazał w zaskarżonej decyzji, że uznaje za pozorne oświadczenia woli stron umów o pracę z dnia 12 września 2014 r. oraz z dnia 12 grudnia 2014 r.

W ocenie Sądu Okręgowego takie stanowisko organu rentowego należy uznać za niekonsekwentne. Nie wiadomo bowiem z jakiego powodu organ rentowy podjął decyzję o niepodleganiu przez ubezpieczonego T. C. ubezpieczeniom społecznym z tytułu ważnie i skutecznie pod względem prawnym zawartej umowy o pracę, co zgodnie z art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi obligatoryjny tytuł ubezpieczenia. Ubezpieczony rzeczywiście uległ wypadkowi samochodowemu w dniu 14 września 2014 r., a więc jeszcze przed faktycznym podjęciem pracy oznaczonym w umowie o pracę na dzień 15 września 2014 r. Tym niemniej nie ma żadnych przesłanek w stanie faktycznym niniejszej sprawy, które świadczyłyby bądź to o pozorności oświadczeń woli stron tej umowy. W aktach osobowych ubezpieczonego znajdują się wszelkie dokumenty związane zatrudnieniem i z dochowaniem warunków formalnych zatrudnienia. Umowa o pracę została skutecznie zawarta między stronami, a fakt, że ubezpieczony w momencie, w którym miał podjąć zatrudnienie, był niezdolny do pracy z powodu wypadku samochodowego, który miał miejsce krótko przed podjęciem pracy, nie może powodować ujemnych konsekwencji dla ubezpieczonego i wniosku, że strony miały zamiar obejścia przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przewidujących obligatoryjny tytuł ubezpieczenia w postaci umowy o pracę. Pracodawca, zawierając umowę o pracę, jak również ubezpieczony, mieli autentyczny zamiar podjęcia zatrudnienia, a okoliczność, że faktycznemu rozpoczęciu pracy przez ubezpieczonego przeszkodziło tragiczne zdarzenie z jego udziałem powodujące jego niezdolność do pracy jest obojętne dla kwestii ważności tytułu ubezpieczenia jakim była umowa o pracę na okres próbny i następna ważnie zawarta umowa na czas określony. Pracodawca mógł oczekiwać, że ubezpieczony powróci do zdrowia i będzie wykonywać pracę na jego rzecz zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, które pracodawcy były znane, gdyż ubezpieczony wcześniej od dłuższego czasu wykonywał także pracę jako usługodawca na podstawie umowy zlecenia z podmiotem współpracującym z (...) S.A., tj. spółką (...) Sp. z o.o. Sp. k.

Sąd Okręgowy nie podziela zatem oceny organu rentowego, że przedmiotowy stosunek pracy nie został skutecznie nawiązany między ubezpieczonym a zainteresowanym płatnikiem. W świetle zebranego materiału dowodowego niewątpliwym jest, iż T. C. pozostawał w stosunku pracy od dnia 15 września 2014 r., mimo iż z powodu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem komunikacyjnym nie przepracował w firmie płatnika żadnego dnia.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że ubezpieczony T. C. jako pracownik u płatnika składek (...) S.A. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 września 2014 r.

SSO Janusz Madej